Rachunek zysków i strat

Rachunek zysków i strat przedstawia informacje dotyczące poziomu osiągniętego wyniku finansowego w danym roku obrotowym oraz źródeł jego uzyskania. Pokazuje on koszty, straty (nadzwyczajne) oraz przychody i zyski (nadzwyczajne) poniesione w tym okresie. Wynik finansowy może być zarówno zyskiem, jak i stratą. Zysk występuje, gdy przychody i zyski nadzwyczajne przewyższają koszty oraz straty nadzwyczajne. W przeciwnym przypadku podmiot ponosi stratę.

Informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym pomagają użytkownikowi podejmować decyzje ekonomiczne, dlatego też powinny być one sporządzane rzetelnie i wiarygodnie. Sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa jest tworzone na podstawie ksiąg rachunkowych. Główne przepisy prawne dotyczące badania sprawozdań finansowych w Polsce to: Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku oraz Ustawa o biegłych rewidentach i ich samorządzie z dnia 13 października 1994 roku.

Rachunek wyników odzwierciedla rezultaty działalności przedsiębiorstwa, obejmując przychody, koszty i zyski (straty). Obok bilansu jest to jedno z najważniejszych sprawozdań finansowych sporządzanych przez przedsiębiorstwa. Dlatego analiza sytuacji przedsiębiorstwa na podstawie bilansu powinna być uzupełniona o analizę dynamiczną przy użyciu rachunku wyników, znanego również jako rachunek zysków i strat.

Rachunek wyników ma formę dwustronnej tabeli, w której po stronie lewej znajdują się globalne sumy wszystkich kosztów i ewentualnych strat nadzwyczajnych za cały rok obrotowy, rozdzielone na poszczególne rodzaje, natomiast po stronie prawej – globalne sumy wszystkich przychodów i ewentualnych zysków nadzwyczajnych, również w rozbiciu na ich rodzaje. Wynik finansowy roku obrotowego, jeśli jest dodatni (zysk),

wykazywany jest po stronie lewej, a jeśli ujemny (strata) – po stronie prawej. Kwota zysku lub straty wykazana w rachunku wyników powinna odpowiadać kwocie wykazanej w bilansie.

Wynik finansowy brutto w obu postaciach rachunków zysku i strat składa się z czterech elementów. Po pierwsze, wyniku na sprzedaży, będącego różnicą między sumą należnych przychodów ze sprzedaży produktów (bez VAT), a wartością tych produktów i towarów, wyrażoną w koszcie własnym lub cenach nabycia, względnie zakupu. Drugi element stanowi różnica między zrealizowanymi pozostałymi przychodami operacyjnymi a poniesionymi pozostałymi kosztami operacyjnymi. Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty związane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki, takie jak:

- sprzedaż, likwidacja, dzierżawa lub nieplanowane odpisy amortyzacyjne środków trwałych, z wyjątkiem sprzedaży lub likwidacji zorganizowanej części jednostki,
- sprzedaż inwestycji rozpoczętej lub odpisy z inwestycji, które nie przyniosły zamierzonych efektów gospodarczych,
- sprzedaż, likwidacja lub nieplanowane odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych i prawnych,
- prowadzenie działalności niezwiązanej z głównym przedmiotem aktywności jednostki,
- odpisy aktualizacyjne wartości należności (tworzenie lub rozwiązanie rezerw), rezerwy na przewidywane zobowiązania,
- odpisy należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych,
- zapłata lub otrzymanie odszkodowań, kar i grzywien (z wyjątkiem odsetek zwłoki),
- otrzymanie lub przekazanie darowizn.

Trzeci składnik wyniku finansowego stanowi różnica między należnymi przychodami z operacji finansowych, a kosztami tych operacji. Przychody z operacji finansowych obejmują m.in. przychody z tytułu:

- posiadania udziałów, akcji w innych jednostkach oraz akcji i innych papierów wartościowych (dywidendy, odsetki, w tym od papierów dłużnych),
- sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych,
- odsetek od udzielonych pożyczek i należności, w tym także odsetek za zwłokę w zapłacie,
- odsetek od lokat i rachunków bankowych, otrzymanego dyskonta od weksli i czeków.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się:

- koszty pokrycia strat w innych jednostkach, w których jednostka jest udziałowcem,
- wartość nabycia lub zakupu sprzedanych udziałów i papierów wartościowych,
- odsetki od otrzymanych pożyczek i zobowiązań, w tym odsetki za zwłokę,
- odsetki i prowizje od kredytów bankowych, potrącone dyskonta własnych weksli i czeków,
- ujemne różnice kursowe oraz nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi, obliczonymi od rozrachunków, które nie zostały zakończone na dzień bilansowy,
- aktualizacja wyceny posiadanych udziałów, akcji i innych papierów wartościowych.

Czwarty element rachunku zysków i strat to zyski i straty nadzwyczajne, które oznaczają skutki finansowe zdarzeń występujących niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki. Są to m.in.:

- zdarzenia losowe (pożary, powodzie, kradzieże itp.),
- zaniechanie lub zawieszenie pewnego rodzaju działalności, w tym także istotne zmiany metod produkcji lub sprzedaży zorganizowanej części jednostki,
- postępowania układowe, upadłościowe, naprawcze lub ugody bankowe, zarówno u wierzyciela (straty), jak i dłużnika (zyski).

Wynik finansowy brutto przekształca się w wynik finansowy netto po uwzględnieniu obowiązkowych obciążeń, takich jak „księgowy” podatek dochodowy (w przedsiębiorstwach państwowych – dywidenda, w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa – oprocentowanie kapitału) [Z. Fedak: Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego, „Rachunkowość” Zamknięcie roku 1995 – Zeszyt specjalny].

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę pisanie prac - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.